

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 11. zjut. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. »Narodna tiskarna« v Gorici.

Naročnino in oglasila sprejema upravnistvo v Gorici, Se-menška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Katoličanstvo in napredek.

Govoril na drugem slovenskem katoliškem shodu dr. Jos. Pavlica.
(Konec).

Od kod torej izvirajo zadržki napredka katoličanov v XIX. stoletju?

1. Mi sami — duhovni nič manj ko svetni stanovci — imamo premalo gorečnosti v srcu za nauke sv. vere. Izgubili nismo nobenega nauka, ali nimamo ti-stega jasnega spoznanja naukov, tiste lju-bezni do cerkve ko naši očeti; vero imamo, ali intenzivno je veliko slabejša ko vera naših očetov. Od tod izvira naša slabost, naša mlačnost, naša malodušnost. Prosimo torej prvo: Gospod pomnoži nam vero — potrdi nam upanje — vnemi nam ljubezen!

2. Velika zavora napredka je bila, da je svetna oblast — politična vlada, vladarji, knezi, patroni itd. — nekako vodila cerkev in tako svete reči. Od tod neizmerna škoda sveti stvari, katero bodo katoličani še-le tedaj znali prav ceniti, ko bo ta profanacija nehala. A bili smo sami krivi, da smo v to privolili — iz malodušnosti: modicae fidei! Dali so nam kruha, a vzeli so nam svobodo in svobodoljubnost!

3. Od konca XVIII. stoletja je katoliška cerkev izpostavljena napadom na celi črti svoje eksistence, in ne samo v enem ali drugem nauku kakor v prejšnjih stoletjih. Napadali so jo v imenu znanosti, umetnosti, gospodarstva, narodnosti, kozmopolitizma i. t. d. Napadali so nje nauke in pravice povsod: v šoli, v zbornicah, v uradih, v vojski, v obrti, v trgovstvu, v društvi itd. To je boj no-vega poganstva s krščanstvom, boj na celi črti. Katoličani so proti napadom le preveč protestirali in premalo delali. Zavladala je neka pasivnost nasproti napadom. Katoličani so spoznali v vseh rečeh slabe načrte nasprotnikov in nevarnosti za svojo vernost. Protestirali so in se umikali od reči, ki so postale nevarne

njih veri. Zlasti so se umikali od mo-dernih reči, katere so nasprotniki usta-novili, češ: malum ex quocunque defectu. Kdor se pa umika, zaostane in je kmalu pozabljen. Ker je boj na vsej črti in to-rej nevarnost za vero v vseh rečeh — v šoli, v uradih, v vojašnici, v tržnici, v tvornici, v delavnici, v vseučiliščih, v akademijah, v društvi itd. — bi morali s tega sveta, ako bi se hoteli umakniti. Tu ni druge pomoči, ko čvrsto na boj in na sodelovanje pri vseh rečeh, da bode vse zopet prešinjeno s krščanskim duhom. Hvala Bogu, da se to spoznanje zdaj širi!

4. V sled naše onemoglosti, sužnosti in neudeležbe je liberalizem zmagal in katoličani smo podlegli. Posledica je bila, da smo izgubili zaupanje sami v se. In ta je skoraj najhujši zadržek na-predka. V resnici, kdor bo kedaj pisal zgodovino krščanskega preporoda v XIX. in XX. stoletju, bo znal povedati, da so voditelji in buditelji katoliške zavesti imeli največ truda z nezaupanjem katoličanov v svojo moč.

In vendar hi ne smelo biti tega ne-zaupanja v svojo moč pri nas. saj je božja sila v nas in božja roka vodi naše vrste v boj! Zakaj bi torej ne imeli zaupanja v svojo moč?

Ravno to zaupanje v svojo moč je treba tudi pri nas Slovencih buditi. Mi smo — pripoznamo resnico — podložno, premagano ljudstvo in v stoletni sužnosti smo izgubili narodni ponos, smo izgubili moštvo. Ali probudili smo se in vstali ob podpori svobodne katoliške cerkve. Cerkev je skala naše narodnosti, zastava naše svobode in našega napredka. Zau-pajmo torej: ta skala se ne zgane, le držimo se je trdno, ta zastava ne upade, le zvesti ji bodimo in napredek ne izo-stane. Treba je le več gorečnosti in žive vere, treba je več svobodoljubnosti in moštva, več odpora in sodelovanja pri vseh opravih človeškega življenja, in pa več zaupanja v svojo moč in božjo po-

moč. Na ti skali in pod to zastavo Slo-venci delujmo: za blagor domovine, na-predek naroda. (Dolgotrajno živahno odo-bravanje.)

Politični pregled

Deželne zборе skliče vlada v drugi polovici meseca decembra. Nekateri se snidejo pred, drugi po Božiču. Obravnavali bodo le o proračunu.

Nemški državni zbor je bil otvor-jen s prestolnim govorom. Država zahteva naknadno 152 milijonov mark v pokritje stroškov v Kitaju.

Avstrijski škofje so izdali spome-nico proti dvoboju. Cerkev in šola, rod-bina in občina naj delujeta proti tej ne-nravni razvadi.

Ruski car je obolel za legarjem. Bolezen je sicer nevarna. A uradna poro-čila poročajo, da se bolezen razvija nor-malno.

Nemškega cesarja je napadla v Vratislavi slaboumna žena Selma Schlap-ke. Vrgla je majhno ročno sekirico na cesarski voz. Sekira je odletela od voza in padla med konje. Ranjen ni bil nihče.

Trozveza še obstane. Avstrijski, nemški in laški vladar se dogovarjajo, da trozveza še nadalje obstane.

Vojna v južni Afriki. Buri delajo Angležem preglavice. Zasedli so Fiksburg ter pričakujejo, da se kmalu zvežejo z Dewetom. Preskrbljeni so z živežem za dve leti. Drugi oddelek je obkolil angleško posadko v Vrijhaidu, Roberts je sklenil burske čete razkosati ter jih v malih od-delkih konečno premagati. — Krüger je že došel v Suez. Rešil je del transvalskega državnega zaklada, okoli 20 mil. kron. Dospevi v Marsilj bode pričel priobčevati državne akte, ki bodo Chamberlaina posta-vili v čudno luč.

Vojna na Kitajskem — Pogoji. za kakoršne so se zjediniли zastopniki

vseh vevlasti, da jih stavijo kitaj-ski vladi, so taki, da bi pomenili narav-nost ne samo veliko ponižanje, marveč tudi pogin Kitajske v gospodarskem in političnem vidu. Ti pogoji se glasé: 1. Kina naj postavi spomenik umrlemu nemškemu poslaniku Kettelerju, ki je svojo smrt sam zakrivil s tem, da je nečuvno žalil in izzival kitajske oblasti, k temu naj bi se kitajska vlada še morala opro-stiti osebno v Berlinu po kakem ki-tajskem cesarskem princu; 2. obsodi naj se na smrt in obglavi 11 višjih uradnikov in princov, ki so ob enem najboljši ki-tajski vojskovodje; 3. v onih krajih, kjer so se pojavili prvi upori, naj se vsakih pet let preiskuje razmere; 4. odpuste se naj se iz službe in kaznujejo vsi uradniki, ki ne bodo hoteli storiti v bodoče vsega, da se preprečijo upori; 5. Kina plačaj odškodnino, ki jo določijo velesile; 6. od-praviti je Čungliamen in ga nadomestiti z ministerstvom za vnanje zadeve; 7. omo-gočiti je s kitajskim cesarjem občevanje; 8. vse utrdbe v pristaniščih je podreti in prepovedati uvoz orožja in streljiva; 9. poslati v Peking imajo dobiti stalno stražo, enako naj se poskrbi za varno zvezo Pekinga z morjem; 10. v celem cesarstvu naj bodo skozi 2 leti na-biti cesarski ukazi, ki prepovedujejo gi-banje boksarjev.

Vrhu vsega zahtevajo vlade 680 milijonov taelov odškodnine, a to zahtevajo vlade tudi za one Kitajce, ki so bili v službi Evropejcev, ter so trpeli škodo. Le misjonarjev in kristjanov, sploh v teh zahtevah ne omenjajo. Čudno!

Novo volitve za državni zbor.

Na Goriškem. — Kat.-narodna stranka je do zdaj prodrla na Vogerskem, v Šmarjah, v St. Petru, Trebuši, Solkanu, Lokovcu, Dreznici, Dornbergu, v Volčah, v Vrtojbi, v Deskljah („Soča“ pravi, da so v Deskljah zmagali njeni

Štiri rimske patriarhalne cerkve.

(Piše J. K.)

Cerkev sv. Pavla izvan mesta.

Cerkev sv. Pavla priča, da se tudi dandanes zida prekrasne cerkve, da je le kedo, ki ljudi k temu navdušuje. Res krasna je ta cerkev. Zdi se nam skoraj lepša ko cerkev sv. Petra. Nekateri pa hočejo reči, da je bolj podobna novo-dobnemu salonu ali dvorani. Vsekakor je ta cerkev najlepša in najveličastnejša, kar jih je zidanih v baziličnem slogu. Glede ostankov svetnikov je tudi ta cer-kev, kakor druge rimske bazilike, zelo bogata, da, smemo reči, da imamo nebesa na zemlji. Pod vel. altarjem sta dela trupe-l prvakov apostolov, poleg njih leži Timotej, več apostolov, nadalje so v cerkvi trupla sv. papežev, mučenikov, devic. Med znamenitostmi je tam tudi čudežno sv. razpelo, raz katerega je Kristus go-voril s sv. Brigito, ter naznanil svoja razodenja.

Ker se nam radi oddaljenosti od mesta mudi, moramo kmalo zapustiti prekrasno cerkev. Zunaj vidimo visok stolp, ki bi bil rad lep, pa v resnici ni lep, ter bolj podoben obmorskem sve-tilniku. Zraven cerkve je prizidan bene-diktinski samostan.

Tema je že bila, ko se goriški ro-marji pripeljemo v Rim.

LISTEK.

Kdor vero izgubi, vse izgubi.

Bilo je v samotnem hribovju. Na lepi, dobri domovini stanujeta priletna ženica in nje sin. Valentin so mu rekli. Mirno in zadovoljno živita skupaj. Sin je priden kovač. Imel je obilo dela. Ker je bil vreden in skrben, izročila mu je mati malo ne celo premoženje.

Sin si poišče nevesto in jo vdobi prav po božji volji v bližnji občini. Bila je krotka in kar je posebno dobro, ži-vela je s tačo v ljubezni in v edinosti. O srečna hiša! V takej je blagoslov božji. Ali kako redke so!

To je trajalo več časa. Toda ne-srečna tovaršija! Kakor brez števila mla-dih ljudi in neizkušenih gospodarjev, spravila je na krivo pot tudi našega dobrega kovača.

V občini šlo je na dražbo lepo pre-moženje. Bogatin pride iz mesta, pokupi vse in napravi tam tovarno. S tovarno prišlo je v občino veliko delavcev in z delavci tudi krčme. S temi popivanje, igra, zamuda časa, slabi izgledi in ne-kristjansko življenje. V te družbe naletel je včasih tudi naš Valentin; v začetku bolj iz radovednosti, kasneje pa že prav vese-lega srca. Dopadalo mu je to in ono, dopadala mu je pijača, dopadali so mu delavci, dopadle njih besede in nauki, dopadalo čedalje bolj smešenje sv. vere

in duhovnikov, dopadali so mu „kelnarji in še bolj kelnarice“. Kadarkoli mu je čas dopustil, bil je tam.

Kaj se zgodi? Več ljudi, več potreb. Kmalu napravijo novo še večjo krčmo, imenovali so jo kar „lokanda“. Tu je bilo pa tudi vse lepše, vse nobel. Naš gorski mladenič kaj takega ni še videl. Vse nobel, pa tudi vse drago.

Tudi sem začel je zahajati Valen-tin; vlekla ga je lepota, dobra pijača, igra. Posebno dopadali so mu mestni ljudje in kaj rad je iste poslušal.

„Valentin! ne hodi v krčme, ne hodi v lokando, opominjala ga je dobra mati, ogibaj se tistih ljudi, da ne zapraviš pa-meti in ne izgubiš vere. Valentin slušaj me! Ob vse naše bo, če se ne odpoveš tistim hišam.“

„A kaj vi veste in znate! to so omikani ljudje, in od tacih se človek vedno kaj uči“, odgovori preširno Val-entin.

Tudi dobra žena ga prosi in svari, naj bo doma, naj ne hodi k tistim lju-dem, ki vere nimajo in čez vero govo-rijo, — pa vse zastonj.

Valentin začel je opuščati molitev in ogibati se cerkve. Delal je, kakor je slišal in videl. Po krčmah so namreč kaj marljivo sejali krive nauke in dan za dnevom, zlasti o ponočnih shodih govorili čez vero, čez vladarje, čez duhovnike, češ: „kaj to, kaj uno; kaj vera, kaj spo-

ved itd.“ To je dobri Valentin vedno slišal.

Toda razkošno življenje vse poišče, donar je okrogel in brezverstvo sné vse. Valentin prišel je v dolg. Začel je pri-hajati čmeren, otožen in zamišljen. Vi-delo se mu je, da ga nekaj tlači. Kaj? Uganil je lahko vsakdo.

„E prijatelj!“ reče mu natakár ne-kega večera, „vas tlači nekaj. Vas tlači in teži hiša in dolg, to vas tlači. Na va-šem premoženju je nekaj, kar vam dela britke ure. Tega se morate znebiti, pa bo šlo bolje. Morda z maternim premo-ženjem?“ Ko blisk migne Valentin z očmi, skoči kvišku in dirja domu. Od tistega večera začel je z materjo grdo delati, kratil ji je celo živež. Vedno jo pika in pika. Rad bi se je bil znebil, da bi vse imel. Uboga ženica vse to voljno pre-naša in molči. Sin ji pa ne dá miru. Slednjič ji necega dne pokaže vrata in ji reče: „če imate še kaj pri hiši, pa tožite!“

Mati ni tožila! saj Bog vidi vse. Šla je k sorodnikom in z varovanjem otrok služila si je trdi kruhek, ter ga močila se solzami. Ali ne dolgo. Žalost nad hudobnim sinom spravila jo je v bolnišnico, iz bolnišnice pa v grob.

Umrla je dobra mati! Sin pa na hoben! — Šlo je vse. Kakoršno življenje, tak konec. — Kedor vero izgubi, vse izgubi.

pristaši, toda izvoljeni možje nimajo z narodno-naprednimi ničesar opraviti), v Nakiem, Gabrijli in Sv. Križu.

Volitve so sicer radi grde nemarnosti in nebrivosti nekaterih naših somišljenikov, v nekaterih krajih slabo končale, ali vkljub temu upamo, da zmaga dobra stvar nad slabo. Rojaki, na noge! Se je čas! Ne zanašajte se na druge, sami storite, kar morete!

Na Kranjskem je volilna akcija v popolnem tiru. Obe stranki se pridno gibljeta. Vendar liberalcem ostaja malo upanja. Liberalni kandidat v V. kuriji je dobil tekmece v osebi učitelja v Trnovem pri Ilirski Bistrici. — Tavčar je šel osebno po Dolenjskem mešetarij za svoje kandidate. Tudi Tavčarjeva osebna agitacija ne podere kat. narodne stranke kandidatov. — V Kranju so liberalci sklicali župane. Toda shod se je do čela izjalovil in Pogačnik je ostal kandidat in bode tudi izvoljen.

Na Štajerskem so se oglasili naslednji kandidati: Hugon vitez Berks za kmečke občine: Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško, Šoštanj, Brežice, Kozje in Sevnica; Franc Robič profesor za kmečke občine: Maribor, Slov. Bistrica, Konjice in Slov. Gradec; dr. Radoslav Pipuš, dvorni svetnik na Dunaju, za kmečke občine: Ptuj, Ormož, St. Lenart, Rogatec, Šmarje, Ljutomer in Gornja Radgona; dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, za mestno skupino: Celje, Zalec, Vitanje, Vojnik, Laško, Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Vransko, Rogatec, Šmarje, Brežice, Sevnica, Kozje, Konjice in Šoštanj; dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru, za mestno skupino: Maribor, Slov. Ribnica, Slov. Gradec, Muta, Marenberg, Vuzenica, Ptuj, St. Lenart, Ormož, Ljutomer in Središče; Franc Mlakar, veleposestnik v Hošnici, za V. kurijo: Maribor, Slov. Bistrica, Marenberg, Radgona, Čmurek, Lipnica, Arvež, Nemški Sonč, Stainz, Feldbah, Fehreng, Fürstentfeld in Gleisdorf; Jožef Žičkar, dekan v Vidmu, za V. kurijo: Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško, Šoštanj, Konjice, Slov. Gradec, Ptuj, Ormož, St. Lenart, Rogatec, Šmarje, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer, Gornja Radgona. Proti g. Žičkarju je kandidat Dragotin Hribar.

Staročehi so izdali volilni oklic, v katerem povdarjajo, da ne postavijo nikakih kandidatov, ter njih somišljeniki podpirajo kandidate sorodnih jim čeških strank.

Na Gorenje avstrijskem so prvotne volitve izpadle povsem ugodno za katoliško ljudsko stranko.

Na Tirolskem je velik boj. Gorenje tirolski krščanski delavci so postavili kapelana Wechnerja za kandidata 5. kurije. — V Spodnje tirolski 5. kuriji prodere baron Dipauli.

Tako smo v duhu pregledali štiri rimske patrijarhalne cerkve, katere mora vsak romar obiskati, ako hoče biti deležen odpustkov sv. leta. Prav za prav je pet patrijarhalnih cerkev, za peto, ki je cerkev sv. Lavrencija zunaj mesta ob rimskem pokopališču, se zdaj ne zmemamo. Vsak romar lahko obišče to cerkev, kakor smo jo tudi nekateri goriski romarji posamezno obiskali. Nobednemu ne bo žal. Kdor je bral ta spis, si bo seveda težko predstavljati popisano lepoto in znamenitosti. Z lastnimi očmi mora videti vse to, kdor želi imeti prave pojme o teh cerkvah, ki so zares prispodobe veličastnosti in lepote sv. katoliške cerkve. Zidane so bile v času, ko je Kristusovo kraljestvo zapustilo podzemeljske katakombe. Večkrat so jih sovražniki in druge nezgode porušili, pa zopet so jih še veliko le še sezidali.

Tako sovražniki sv. cerkev zatirajo, veselijo se že njenega pogina, pa cerkev se veliko lepša in krepkejša prenovi. Ležala vlada skuša z novimi stavbami vtisniti Rimu novodoben pečat, za zastoj, vse znamenitosti kažejo, da je in ostane Rim prepeško mesto, iz katerega se pretaka katoliško življenje po celem svetu. Če tudi zavednega romarja boli srce, ker je dedščina sv. Petra, večni Rim v rokah tujega nasilnika, vendar zato temveč goreče moli, da bi Kristus skrajšal čas poskušnje, ter kmalo svojemu namestniku na zemlji podelil prostost, ki se mu spodobi. Daj Bog!

Novice.

Nj. Em. kardinal se je v soboto povrnil z Dunaja v Gorico. Skupni pastirski list, ki so ga izdali škofje, navzoči pri konferenci na Dunaju, govori proti dvoboju, ki je prepovedan ne le po izrecni Božji in cerkveni zapovedi, ampak tudi po naravnem zakonu.

Zapomnite si! — Ne da se do povedati, kako strašno rafinirano slepe liberalci naše ljudstvo. Očitna je njih težnja — ne proti poedinim duhovnikom, ampak proti veri sploh. Tako je dr. Tuma na shodu na Gesti dne 18. nov. izjavil: Največja nasprotnika našemu ljudstvu sta hierarhija in birokracija! — Hierarhija pa pomenja katoliško cerkev, pomenja predstojnike kat. cerkve, v prvi vrsti papeža in škofo! Torej čujte, verni Slovenci, dr. Tuma blati katoliško cerkev, da je vaša nasprotnica! — Pa recite potem, da liberalci niso odpadniki! —

"Farovška komanda". — Proč ž njó! To parolo je izdal "generalštab" liberalne bande. Zvesti zaupniki seve zgoj "neodvisni" možje, ki se ne uklanjajo Tumovemu, ampak — "svojemu prepričanju" — trobijo na vse grlo mej svet, kako strašna je "farovška komanda". Priprosto ljudstvo se kar čudi tem besedam, ker so tako lažnjive, kakor nesramne. "Komanda" iz farovža, kateri podtikajo liberalci vse zlo, je ljudstvu sploh povsem neznana. Pač pa pozna iz farovža upliv, ki donasa le zlate sadove. Kje bi bilo naše ljudstvo, ko bi ne bilo blagonosnega upliva iz farovža, kateri pa je upliv — Kristusove vere! Imenujte kolikor hočete upliv iz farovža "komando", na te limanice ne ujamate drugega kakor — kacega kalina!

Kot glas iz občinstva navajamo tu besede nekega obče spoštovanega posestnika iz okolice: "Proč s farško komando! Hm, pa so pomislili Tumovci — kako strašno bombo so vrgli mej ljudstvo? Ali ne vedo, da "farovška komanda" prepoveduje ljudstvu pijančevanje in ponočevanje? Vprašam, je ta "komanda" slaba? Slaba pač za naše "oštrije", toda za kmeta, obrtnika je zlata vredna!"

"Farovška komanda" nas je učila spoštovati duhovnike in stariše. Sedaj pa vsak šmrkovec, če je le od zunaj povohal "Sočo", pa misli, da je vso učenost požrl. Duhovnika več ne pozdravlja, stariše zmerja in preklinja. Lep sad "napredne" vzgoje!

"Farovška komanda" nas je učila zmernost in varčnost, "farovška komanda" je ustanovila pri nas čitalnice, zavarovalnice in druga potrebna društva, "farovška komanda" nam je delila v boleznih in v potrebah — tolažbo in podpore. Zdaj pa kričijo te zgage: proč ž njó! Vprašam, kaj pa nam daste namesto nje?

"Farovška komanda" nas je učila Kristusovo vero, ki velja ne le v cerkvi ali doma za prečo, ampak povsod! Zdaj bi jo liberalci najraje zazidali v cerkev. Pa pravijo naši "naprednjaki", da le oni učijo prav. Kdo pa jim je dal pravico vero popravljati? Ne boš Dreječa! Resnično resnično ti povem, da nebo in zemlja — in še povrh Tumov "frak" in Gabrščekov "žep" bosta prešla, a besede Gospodove ne!

Jaz sem pa prepričan, da "nerodnjaki" "foš" učijo. Po njih sadu jih boste spoznali. Ko ni bilo še teh apostolov, so naši mladeniči radi hodili k sv. maši in so pridno delali... vse jih je hvalilo. Zdaj pa pod napredno komando ne poznajo drugega kakor "dopijone", "brjarje" pa "kvarte".

Ob nedeljah hodijo k maši v "oštarijo", k pridigi v "botogo", k spovedi v Gabrščekovo tiskarno. Zvečer se pretepajo po cesti, po noči preklinjajo pred farovžem, spijo pa v jarkih! Kaj naprej, nazaj gredo, oni in z njimi naša sreča in naš mir!

Že poznamo "farovško komando" in pa Tumovo. Odkrito povem, če imam zbirati mej tema, zberem brez dvojbe "farovško komando". Imel bom vsaj čisto vest, denar v žepu, pa zdravo glavo!

Le pojdi rakom žvižgat, dr. Tuma!

—1—

Kako "Sočini" liberalci lažejo.

— "Soča" poroča o g. duhovniku na Livku, da je rekel človeku, ki je glasoval za narodno-napredno stranko: "Te bo pa Tuma previdel, ko boš ukrepaval". Dalje poroča o nekem duhovniku v Mirni Peči na Kranjskem, da je rekel te besede: "Če bo treba obhajati, vam bomo pa šmirnico prinesli".

No, take reči so vendar nekoliko predebele, da bi jim smeli verovati. S takim obrekovanjem si hoče "Soča" pridobiti nerazsodne ljudi. Vsaka laž ji je prav, samo da ubije nasprotnika.

Duhovščina največa nasprotnica ljudstva? Tako je govoril dr. Tuma na Gesti v vipavski dolini dne 18. t. m. Rekel je, da je duhovščina kriva, da nismo Slovenci prišli še do svojih pravic. Tako je govoril človek, ki se šteje med izobražene, ki pa kaže, da ne pozna prav nič slovenske zgodovine. Zgodovina 19. stoletja uči, da je edina duhovščina rešila slovensko narodnost. Kje ste bili vi, ko je duhovščina že skrbela za slovenski narod? Kako morete vi, ki hočete biti zastopnik slovenskega ljudstva na Gorškem, take budalosti trditi? Prašajte g. Gabrščka in povedal vam bo, kakor je povedal na shodu v Kobaridu, da je slovenska duhovščina bila do zdaj voditeljica slovenskega ljudstva.

"Sočine" nesramnosti. — "Soči" so nadeli, kar or znano, ime "Schimpflexion" in ne po krivici. Za vzgled navedemo nekaj priimkov, s katerimi "Soča" z nova blati duhovščino in pa pristaše katoliško-narodne stranke. Raznim duhovnikom nadevje v št. 132. in 133. te-le priimke: "pristaše banditov v črni suknji", "sleparji na katoliški podlagi", "lump", "pa naj bo še toliko posvečen — in naj bo še tolikokrat doktor sv. pisma", "ničvredno farče" itd. — Naše somišljenike zmerja hušje kakor vsak kočijaž. Pravi jim: "klerikalni podrepaniki", "nerazsodni fanatiki", "klerikalno kljuse". Podtika jim "spletkarstvo", "rovarstvo", "importentno zlobo" itd. Krščanske čase imenuje crno temo. Kljub temu zagolavlja svoje bralce, da časti duhovščino, da pusté vsakemu svoje prepričanje, da ni proti veri! —

Figé kaže dr. Tuma "Soča". — Na shodu v Rihembergu je dr. Tuma blagovolil milostno dovoliti, naj tudi duhovniki imajo besedo v politiki. Povedal smo, da je to pesek v oči, da bo "Soča" v vsaki številki "fige" in "osle" kazala Tumovim besedam. Nismo se varali. Št. 133. ima kar cel uvodni članek "Duhovščina na delu pri volitvah", naperjen proti duhovnikom, češ, da pri volitvah "porablja ves svoj upliv kot duhovniki, kjer je le mogoče". Kjer so se do sedaj vršile volitve, in je pri njih sodeloval tudi duhovnik — zagnala se je vanj srdito "Soča" kakor osa ter ga strupeno opikala. (Glej številke 131, 132, 133 in 134!) In zakaj? Čujte zato, ker se je posluževal Tumovega "dovoljenja" ter agitiral za dobre volitve. Kaka "svoboda", kaka hinavščina! —

Peklensko-zlobna laž. — Tako imenuje "Soča" našo trditve, da je "narodno-napredna" stranka "brezverska". To "laž" radi popravimo, posebno od kar je Tuma izjavil, "da misli, da ima vsakdo vero". Ne, liberalcev ne bomo več imenovali brezverce, ampak odpadnike. Brezverce ne, ker niso popolnoma brez vere, a odpadniki so, od kar so sprejeli načelo, da vera je zasebna reč, da vera nima opraviti s politiko, da duhovnik izven cerkve ni več duhovnik.

Opadniki so, od kar so začeli — smešiti sv. misijone (Kobarid), molitev in cerkvene bratovščine (Dornberg), Božje poti (v Rim), od kar so se začeli zagnati v katoliške shode (v Ljubljani).

Opadniki so, od kar dejansko ne priznavajo nobene avtoritete v cerkvi ter namnoma uničujejo ugled Kristusove duhovščine.

Opadniki so, od kar so vsprejeli in celo podpisali dr. Trillerjevo geslo: "Proč od Rima!" —

Tožba proti "Prim. Listu." Od vseh strani nam dohajajo uprašanja, kedaj bo ta za celo gorisko deželo velezanimiva obravnava. Odgovarjamo, da tega do zdaj še ne vemo, da bomo pa gotovo sporočili, kakor se nam naznani.

No, liberalci so povsod jednaki. — V neki občini v Belgiji so zmagali pri volitvah katoličani. To liberalcem in brezvercem ni bilo po volji. Zbrali so se zvečer in pobili so okna katoliških prebivalcev, da, metali so celo kamenje v okna sakristije. No, to so možje! To je junaštvo-divjaštvo.

Alle Mann an Bord! Vsi na krov! Tako kliče zadnja "Soča" z "Učiteljskim Tovarišem" vred naše učiteljstvo na boj za svojega "soli in učiteljstvu prijaznega in naklonjenega" kandidata. Da bode učiteljstvo vedelo, kako mu je ta prijatelj naklonjen, zdi se nam vredno, priobčiti to-le: Pred par leti, ko je napravila slovenska goriska čitalnica svoj izlet v prijazno vas St. Maver, se je dr. Tuma, vračaje se od tega izleta, pogovarjal z nekim izletnikom o raznih deželnih zadevah. Prišel je pogovor tudi na učiteljstvo. Dr. Tuma je rekel, da se mu zboljšanje učiteljskih plač ne zdi tako pereče vprašanje, ker sedanje učiteljske plače po njegovem mnenju popolnoma zadostujejo, posebno ako mislimo na — materijal, iz kakršnega obstoji naše sedanje učiteljstvo. Rekel je namreč: "Tri ljudje končajo ljudsko šolo, gredo eno leto v Kobarid, a od tam za par let v Koper in iz Kopra prihajajo med svet na pol omikani. Za take ljudi dosedanje plače popolnoma zadostujejo, z ozirom na to, da si pridobe tudi postranskih zaslužkov kakor n. pr. za — orgljanje in za občinsko tajništvo; sicer jim pa tudi ljudstvo, ako znajo biti z njim, vsega znese na dom. Pristavil je dr. Tuma tudi, da ne stoji nikjer zapisano, da bi moral učitelj — vsak dan meso jesti. Učitelji, — to je torej oni vam "prijazni in naklonjeni" prijatelj! Poslušajte torej glas bojne trombe: "Alle Mann an Bord! — Vsi na krov!" in če si kdo pri tem tudi — glavo razbije! Saj se bo žrtvoval za "prijaznega in naklonjenega" mu — prijatelja.

Narodnost narodno-naprednih učiteljev. — "Učiteljski Tovariš", ki je glasilo tudi goriskih narodno-naprednih učiteljev, in v kateri list, ako se ne motimo, prav pridno dopisuje nek — stebler "narodno-napredne" stranke, piše: "Ako smo prav poučeni, so si izbrali udje deželnega učit. društva za Gorisko in Gradiščansko kot svoje glasilo "Deutsch-österreich. Lehrerzeitung" — kar je popolnoma prav; malenkost, da ta časopis malce bolj vleče na deutsch-national, se lahko prezre!"

Nič se ne bi čudili, ako bi nemški "Schulverein" nagradil to glasilo "narodno-naprednih učiteljev in tudi učitelje same. In za takimi ljudmi naj hodi naše slovensko ljudstvo in ti ljudje imajo še obraza, da jim je nad vse naš narodni obstanek!! Kaj pravi k temu dr. Tumovo glasilo?

V deskljanski občini so se vršile dne 19. nov. v dobrodejnem miru prvotne volitve zjutraj od 8. ure do poldne za V. kurijo in od 2. do 5. pop. za IV. kurijo. Priporočeno in nasvetovano je bilo ljudstvo, naj voli oba predstojnika politične in cerkvene občine v obeh skupinah enoglasno, ali župan ni hotel sprejeti izvolitve, načelno ne.

Šlo je potem v težkem, dolgem pa strogo rednem boju, zato, katere stranka več glasov skup spravi. Vikarij je prišel na vrh s 4 nadpolovičnimi glasovi. Ljudstvo je pokazalo, da je krščansko. Tovariš je bil v ožji volitvi izbran z 2 glasoma večine o poludne. Popoldne se je bilo bati, da se vsa stvar neprijetno zasuje v kvar občini. Ljudstvo v dolenjem delu občine je bilo premalo podučeno. Niso spoznali vsi volilci, da tu ne gre zoper občinarje, temveč za krščanske volitve. Volili so proti Deskljanom in Britofcem, ki so prišli z vikarjem, vsi Plavljani, Zagorci, več Poljancev in Globincev. Slišali so se ostri glasovi, da se prepri seje. Vikarij je rekel najbolj zgovornemu Plavljancu, naj bi bil rajše njega volil, pa bi se ne sejal propir.

Ko bi bili zmagali tudi popoldne, bila bi nastala gotovo velika mržnja med sicer dobrimi kristjani gorenjega in dolenjega konca. Ko so pri prvem poskusu popoldne dobili dva moža po 31, dva po 29 glasov in nobeden nadpolovične večine, je vprašal vikarij nekatere volilce,

če bi ne bilo bolj odjenjati. In odjenjali smo. Ker sovraštva nočemo v občino. Bila sta voljena s 3 glasovi večine I. Val. in M. Podb. ki sta sicer tudi krščanska moža, pa ne dovolj zavedna. Pokazali smo, da ljudstvo je krščansko, in če je edino ter podučeno, tudi lahko zmaga. Spoznali smo pa tudi, da je dobro volilne zapisnike pregledovati, ko so razglašeni, ker se lahko pri pisanju neprostovoljne pomote urinejo.

Opoldne je povabil župan vikarija na kosilo, zvečer sta se ločila v prijaznosti. Čemu se bomo pripravili? Ta žalosten posel bodo morebiti poslanci prevzeli?

Kopriva. Volitev volilnih mož bila je v Koprivi dne 19. t. m. Volilno gibanje bilo je dokaj živahno. Kakor povsodi, imamo tudi pri nas dve stranki. Liberalno ali narodno-napredno stranko in katoliško-narodno stranko. Pri volitvah zmagala je narodno-napredna stranka, ker vlada žalobog, pri nas strah pred motogci. Godi se, kakor govori sledeča kitica.

Žalost jim je srce morila,
Ko se jim približa kruta sila.
Voli! voli! voli! me!
Ako ne pa — — — — Te!

Agitiralo se je na vse kriplje tudi za katoliško stranko, toda vse zaman:

Ko jim strah na srce segne,
Eden pade, drug pobegne,
Glas v ušesih jim doni,
Ves da meni dolžen si!

Iz Sela. Ljubi moj „Primorski List!“ Danes imam dolžnost oglasiti se. Čital sem namreč v tvojem in mojem listu št. 47. o „trojici“ iz Črnič, ki črni č. g. dekana, kakor „Soča“ od 25. oktobra. Oh ubogi g. dekan! Na moja ušesa slišal sem, kako so se trudili, da bi grešnika spreobrili in na pravo pot pripravili, ali žali bože vse zaman. Kar je v omenjenem članku „Soče“, izvira iz sebičnosti in sovraštva. Povem Vam, da je bila vsa liberalna stranka o volitvi po koncu. Nihče ni doma ostal. Omenim naj samo nekatere. Pri nas v Selu so še nekateri, ki se še niso dosihmal nobenih volitev udeležili, je oseba, ki vedno preklinja, da ne more nič radi boleznij, ali danes ni bila bolna. Pa kaj to, ves klub selske posojilnice je tako agitiral, da je vsa svoja opravila popustil, g. predsednika niso noge bolele, in sapnik ga ni danes zapiral, kakor ga mnogokrat. Ta klub je vse ono, ki so doma ostali, pozival: Pobežite k volitvi, saj ne zastoj. Vprašam g. predsednika, kdo mu je pomagal osnovati posojilnico, ali duhoven, ali liberalci na goriškem? In kdo posojilnico z denarjem podpira, ali katoliška posojilnica v Ljubljani, ali oni, ki so proti duhovstvu, ki so tudi ob svojem času govorili, da posojilnica v Selu ne bode mogla vztrajati.

Vidite gg. dobrotniki, kako svet plačuje hudo za dobro. — Imamo pri nas očeta, ki je imel ob svojem času sina v goriški šoli, ter je radi priznanja ubostva bil sprejet v malo semenišče. Sedaj imamo tudi očeta I. P., ki ima sina v duhovskem zavodu. Vprašam: Kdo je ta dva sinka pomilostil in sprejel v duhovski zavod? Gotovo č. gg. duhovniki! Kako je pa bilo in je še vedno teh očetov obnašanje pri volitvah? Samo posmehovanje, kričanje proti nam in naši stranki! Torej vidite gg. dobrotniki, kako se povračuje hudo za dobro. Toda, kamor se nahaja platno, tam so tudi škarje. Mnogo bi se dalo povedati, ali samo rečem, da isti, ki bi se moral naj bolj za katoliško stran potegovati, je naj bolj rogovilil. Vsi cerkveni služabniki, bodisi batujski, bodisi selski, so nasprotno stranko podpirali. Imamo sicer v naši vasi nekoga, ki se je sam spovedal in obhajal, ter je tudi dognal 3 realne šole, ker je sam povedal: ali jaz mu povem: Ena je bila v Ajdovščini, druga v Poli, in tretja v Vrtovinu. Leta si je novo stavbo hiše skoraj do podstrešja sezidal, pa si je žali Bog dne 11. t. m. do tal posula. Zidal je oni zidarski mojster iz Vrtovina, o katerem je bilo v št. 42 „Pr. lista“ omenjeno, de je kot upnik svojega dolžnika tirjal, pa je vdobil povrh še zausnice. Ravno isti dan so pravili, da je neki malopridni sinko svojo mater tako nesrečno sunil, da je padla in si nogo v stegnu zlomila, tako da mora tri tedne ležati. Uboga mati pa je (iz strahu?) orožniku vse drugače razjasnila, namreč da sinček ni niti tega kriv, ter da je sama padla. Žalostna osoda, bati se je da Bog take ne

obišče. Morda se oglasi proti mojem dopisu kak liberalni list ali to nič ne de. Za liberalne liste se zmenim, kakor za lan-ki sneg. Eden.

Iz Vrtobje. — Dvogovor po volitvah. B.: „Čuj, Miha, za Boga, kaj ste pa delali, da ste „naprednjake“ pregajali?“ — G.: „Komedijski, kaj ne bi!“ — Priprigani Bukovčani so r. namazali! Vse smo jim preskrbeli. Pripeljali so se lepo na naših „naprednih“ vozeh v Vrtobjo. Plačali smo mi — volile so pa te spake — klerikalno!

Iz Solkana. Propadli smo v peti kuriji. Zmagali so Tumoveci. Zakaj? Težko je utemeljiti. Ker nasprotniki bodo vse zanikali, kakor je „Soči“ že prešlo v meso in kri.

1. Zanikali bodo, da sta v torek večer pred volitvijo bila v Solkanu Rudolf Konjedic, trgovec z železnino, ter jurist Posega.

2. Zanikali bodo, da je trgovec Rudolf Konjedic v krčmi g. Alojzija Mozetiča isti večer mizarjem plačal za pijačo, kar so mogli piti.

3. Zanikali bodo, da sta Konjedic in jurist Posega posebno navduševala „navdušene“ mizarje za boj proti f....

4. Zanikali bodo, da je Rudolf Konjedic, odbornik trgovsko-obrtno zadruge, zagrozil gosp. Ivanu Doljaku, tovarnarju pohištva, da mu trgovsko-obrtna zadruga odpove, ako ne ukaže svojim delavcem volit za narodno-napredno stranko.

5. Zanikali bodo, da so mizarji našim volilecem s silo branili na volišče.

6. Zanikali bodo, da je tovarnar signor Edoardo Mucha, svak g. Gorupa, ki ima užitnino v zakupu, lastnoročno svojim delavcem delil glasovnice za Tumovce. Zanikali bodo, da jim je zapretil, da morajo tako voliti.

7. Zanikali bodo, da je gosp. Janez Oblokar kričal: „Dolu z klerikalci“, in sicer naprej, drugi pa ponavljali.

8. Zanikali bodo, da je bil v to posebno opravičen g. Janez Oblokar.

9. Ker zanikali bodo, da je klerikalec pokojni č. g. Mihel Oblokar, vikarij v Grgarju in njegov strije, mu zapustil tisočake, brez katerih bi ga danes nihče ne upošteval v Solkanu.

Vse bodo zanikali, ako bi mi kaj trdili. Trdili pa bodo, da so tudi v kmečki skupini zmagali, če se niso prve zmage preveč veselili. A volitve so pokazale, da je bilo prekičelo grozdje!

Dostavek uredništva. Ako je res, da je signor Edoardo Mucha svojim delavcem delil Tumove lističe, ter jim pretel, ako ne glasujejo za one volilne može, ki so bili na teh lističih tiskani, potem je to v resnici pristna ljudska volja po rihenberskem dr. Tumovem madjarskem receptu.

Kandidat za kmečke občine v Furlaniji. V nedeljo popoldne je imel svojo sejo volilni odbor italijanske liberalne stranke, ter je postavil za kandidata v kmečkih furlanskih občinah inženerja Jakoba Antonellija iz Červinjana. Ker kandidira v furlanskih kmečkih občinah tudi bivši državni poslanec župnik Zanetti, nastane torej med italijanskimi konservativci in liberalci v Furlaniji huda volilna borba in konservativna furlanska stranka dokazati bode morala pri tej volitvi, koliko upliva še ima med furlanskim ljudstvom. Za mesta in trge in za veleposestvo ostala sta stara dva kandidata, Lenassi in Verzeznassi, za V. kurijo pa so postavili Diega Finettija.

Vipavska železnica. „Eisenbahn-zeitung“ poroča, da se v najkrajšem času odda v najem delo za gradnjo Vipavske železnice in sicer še v teku tega leta. Dovoršena bode železnica tekom bodočega leta 1901.

Izločenje občin iz jednega ter priklopljenje k drugemu sodnijskemu okraju. — Ministerstvo za notranje reči je na priporočilo merodajnih oblastnij dovolilo, da se s 1. marecem 1901 izločita občini Štjak in Kopriva iz kopenskega sodnijskega okraja ter priklopita k sežanskemu.

Nepotrjena deželnozborska sklope. Deželni zbor goriški je sklenil v zadnjem svojem zasedanju mej drugim tudi ta-le dva zakonska načrta in sicer prvič, da se od davčne občine Muscoli odtrže en del ter se ga priklopi k občini

Cervinjan; drugič, da se izloči krajna občina Ločnik iz goriškega političnega in sodnega okraja ter da se priklopi gradiščanskemu sodnemu in političnemu okraju.

Kakor čujemo, pa oba ta dva zakonska načrta nista dobila Najvišjega potrjenja.

Zakonski načrt o najemniškem krajevarju — nepotrjen. Ministerstvo za notranje reči je vrnilo deželnemu odboru zakonski načrt o najemniškem krajevarju za mesto Gorico z opazko, da ga ni moglo predložiti v Najvišjo sankcijo. Razlogi, katere navaja ministerstvo v svojem dopisu, zaradi katerih ni moglo predložiti omenjenega zakonskega načrta v Najvišje potrjenje, soglašajo popolnoma s predlogi deželnega poslanca g. Grče, katere je stavil v seji deželnega zbora, ko se je sklepalo o tem načrtu in katere je italijanska večina odklonila.

Deželni užitniski davek. Znano je, kaj sta delala Gabršček in dr. Tuma, da si dežela ne dobi v svojo režijo pobiranje užitninskega davka. Pisarila sta, da Gorup je Slovenec in da ujevovi uradniki so Slovenci. Slepilo se je tudi mnogo s krčmarskimi zadrugami, o čemur pa ni zdaj ne sluha ne duha. Zapeljani krčmarji so oškodili deželo do sto tisoč K. Toda zdaj je prišlo še najlepše. Mesto goriško je odvzelo g. Gorupu pobiranje užitnine ter jo že izročilo Italijanu Pomi in sicer za 18.000 K več nego je dajal g. Gorup. Deželni odbor je te dni tudi odvzel g. Gorupu pobiranje dež. užitnine ter izročil konsorciju, kateremu načeljuje gosp. Fantuzzi. Le-ta pa je odstopil goriškemu mestu in mesto zopet g. Pomi s pravico do 25% čistega dobička. Pri tem bo dežela še vedno na dobičku 14.000 K. Zdaj bosta Gabršček in Tuma lahko zadovoljna, ko bo goriško mesto potegovalo 25% čistega dobička deželne užitnine. Tako bo po prizadevanju Gabrščeka in dr. Tume deželna užitnina pomagala goriškemu magistratu. Paga muš di un šklafl!

Državna podpora za popravo podružne cerkve v Svetem pri Komnu. Ministerstvo za uk in bogočastje je obvestilo centralno komisijo za ohranjanje zgodovinskih umetniških stavb na Dunaju, da je dovolilo 2450 K za popravo starinske cerkve v Svetem pri Komnu.

C. kr. okr. glavarstvo v Tominu nas prosi, da objavimo v svojem listu, da da se je preklicala naredba z dne 18. junija 1900 št. 6605, s katero je bilo začasno prepovedano veziti po državni cesti med Kobaridom in Trnovem ter da je zopet odprt promet med 111 in 112tim km.

Nesreča. — Andrej Pavlin star 43 let, doma iz Grgarja, ki ni imel še nikoli puške v roki in bi bil pa vendar enkrat v svojem življenju rad vstrelil s puško, je „aprosil svojega prijatelja, naj mu vendar posodi puško, da jo enkrat estreli. Da bi pač tega nikdar ne bil storil! Ko ustrelil, razpoči se cev in odnese revežu dva prsta. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Z dežele, dne 11. novembra. — Ne podpirajmo svojih zlobnih nasprotnikov. Dolžnost je odpustiti takemu malopridnežu, ne pa, še le dajati mu sredstva, da me bo nadalje tepel z njimi, belega kruha pijan. Posebej naj omenjam tu cerkv. stenje. Kupujte le Kofolove v Kanalu. Zadnji dve močnejši vrsti goriti v dobrem olju dobro. Z navadnimi lučicami ni nič. Gaillonovi zahtevajo posebno razmerno drago olje, Windingovi se niso še izkazali dobre. Gerscheim pa je naš velik nasprotnik, dasi štejem njegove stenje za najbolje. Torej Slovencu krajevarje ali beliče — oni nemški protestant in razširjalec nam sovražnega lista naj se obriše!

Žid Hilsner obsojen na smrt. — Dne 14. t. m. je bila torej zaključena v Pizeku na Češkem porotna razprava proti židovskemu morilecu krščanskih deklet Leopoldu Hilsnerju. Porotniki so ga spoznali sokrivim umora Marije Klime; glede umora Ane Hruza pa je glasovalo devet porotnikov za krivdo, trije proti. Sodišče je obsodilo Hilsnerja na smrt na vislicah.

Zaključenje pariške svetovne razstave. — 13. t. m. ob 11. dopoldne so zaključili svetovno razstavo v Parizu, ki je bila zadnja, a tudi najkрасnejša v tem stoletju. Odprta je bila 213 dni;

obiskalo jo je 52 milijonov ljudi; to je pa tudi največje število obiskovalcev, kolikor jih je imela katerakoli svetovna razstava; še zadnji dan je bilo 370.354 ljudi v razstavi. Od 55 milijonov obiskovalcev je plačalo ustopnino 49 milijonov, ki so donesli v razstavljeni fond 120 milijonov frankov. Razstava ima ogromen dolg, katerega bo odbor skušal pokriti baje z najemom raznih poslopij na razstavi, a svojo čast je Francija s to razstavo vendarle resila, dasi so se na vse možne načine prizadevali Prusi, Angličani in — anarhisti, da bi razstavi škodovali.

Zaloga oglja, premoga in drv. — G. Fr. Bevk nam naznanja, da je preložil svojo zalogo oglja, premoga in drv iz ulice Ponte Isonzo 3, v ulico Codelli št. 12. Priporočamo ga občinstvu prav toplo.

Naša društva.

Občni zbor političnega društva „Sloga“ dne 15. t. m.

V čitalnični dvorani se je vršil v četrtek letošnji redni občni zbor polit. društva „Sloga“. Osebnost se je udeležilo tega shoda nad 100 udov, po pooblastilih pa je bilo zastopanih 108. — Predsednik dr. Gregorčič otvori zborovanje ob 11. uri predp. s primernim pozdravom ter opomni, da se ima današnji zbor pečati ne le s točkami po pravilih določenimi za redne občne zборе, marveč tudi z državnoborskimi volitvami, posebno pa glede kandidatur.

V novi odbor so bili vzklicem izvoljeni sledeči gg.: predsednik: dr. Anton Gregorčič; odborniki: Grča Blazij, župnik v Šempasu, Klančič Anton, župan v Podgori, Kopač Jernej, svečar v Gorici, Mašera Josip, vikar v Št. Mavru, Mozetič Anton, župan v Solkanu, Pavlica dr. Andrej v Gorici, Rojce dr. Aleksij v Gorici, Štiligoj Ferdinand v Gorici, Vižintin Rudolf, učitelj v Renčah; namestniki: Dermastia Ivan v Solkanu, Juvancič Lovro v Dornbergu, Klanjšček Josip, župan v Št. Ferjanu, Vidmar Josip, župan v Lokavcu, Zuchiatl Anton, župan v Medani.

Pri točki „volitve v državni zbor“ se je oglašil g. dr. Jos. Pavlica ki je predlagal: 1. Visokorodnemu g. grofu Alfredu Coronini-ju izreci odbor v imenu občnega zbora iskreno zahvalo za njegove trude in žrtve.

2. Za kandidata v V. kuriji priporoča občni zbor volivcem: dr. Antona Gregorčiča, profesorja bogoslovja.

3. Za kandidata kmečkih občin priporoča občni zbor volivcem g. Matija Rutar-ja, deželne sodnije svetovavca.

Vsi ti predlogi so bili jednoglasno sprejeti.

Kmetijska zadruga v Št. Petru priporoča slavnemu občinstvu izvrstna goriška vina. Č. gg. sobratje-duhovniki naročijo lahko tudi vino za sv. maše, kajti za pristost se popolnoma jamči.

„Trgovsko-obrtna zadruga“ je v službi „Soče“. To nam dokazuje fakt, da je neka odpoved, katero je nekje v gorah brat podpisal za brata, nemudoma prišla v roke „Sočinih“ urednikov, ki so to hitro porabili, da so udarili po dotičniku. Tako vlada v „Trgovsko-obrtni zadrugi“ Gabrščekova politika. Pa porečje, da služi zadruga občinim blagrom goriških Slovencev!?

Goriška ljudska posojilnica. — V zadnjem listu smo omenili, da rabijo narodni naprednjaki tudi naše denarne zavode kot agitacijsko sredstvo o volitvah. Sobotna „Soča“ pravi, da je lump, kdor je te besede pisal. O „goriški ljudski posojilnici“ nismo mislili, da bi bila zmožna kaj takega. Poročajo nam pa iz raznih strani, da se mnogo naših pristašev ne mara udeleževati volitev volilnih mož, ker se boje, da bi jih „ljudska posojilnica“ preganjala. Dr. Tuma sam je izrekel na shodu v Rihenbergu zelo sumljive besede: „Ko pa izterjamo (pri „Gor. ljudski posojilnici“) nekatere nemarne dolžnike, ki so vsinjihove stranke, je pa krik, da smo pristranski“, G. Gabršček naj nam razloži te besede, potem naj imenuje prave lumpe.

Ali vam ni še dovolj, da je začelo ljudstvo kar s kraja jemati branilne vloge iz „Gor. ljudske posojilnice“?!

Za Alojzijevešče. — Preč. gg. V. Kragelj in Iv. Kovačič 10 K, preč. g. Fr. Razpet 10 K, gospa Marija Uršič 6 K; g. Jož. Tušar 210 kg. krompirja, g. Andr. Rejec 70 kg. krompirja, g. M. Černuta 350 kg. krompirja, 30 kg. fižola, 2 in pol kg. masla. V St. Petru so nabrali na zahvaljenico pri darovanju 24 K, prav toliko tudi za malo semenišče. Preč. g. Ant. Hvalica, dekan, 20 K. „Ljudska opkarna“ v Biljah 20 K. Bog stotero povrni!

Za kratek čas.

„Soča“ je v zadnjem času o nas pisala: Farji, prokleti hinavci, ki zlorabljajo prižnico in altar, banditi, sleparji, kojim ni za vero, ampak za bero, brezvestna klika, farska banda, farski lažnjivci, domači Kitajci, zeleni dohtarji, umazana usta, farovžka komanda, polni peklenškega sovraštva, lumpi, lažniki po poklicu, razgrajaci, razsajaci, klerikalni divjaki, pridušniki, farski popi, zbesneli dervisi itd. itd.

Ker nismo vedeli, v katero rubriko bi te besede uvrstili, uvrstili smo jih v to rubriko, da jih čitatelji vsaj izvejo.

Izvrstna goriška vina

ima na prodaj

Kmetijska zadruga v St. Petru
(pri Gorici).

Priporoča je ista tudi za maše čč. gg. duhovnikom. Za pristnost se jamči.

Nova knjigovoznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami

v Gorici,

v hiši, kjer je „Krojaška zadruga“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za prevezavo šolskih knjižic in sploh za vsako delo, bodisi v popravilo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah.

Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednařik,
knjigovez.

Št. 924

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil III. četrtoleta t. j. mesecev
julija, avgusta in septembra 1899.

začne v ponedeljek 10. decembra 1900,
ter se bo nadaljevala naslednje četrtke
in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavilnice
in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, 7. novembra 1900.

Čebelno voščene sveče pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršujejo hitro.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdeluje

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporoča se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izber, kakor: sukno, platno, prle-
nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce,
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Josip Blokar

na trgu svetega Antona št. 11.
v Gorici.

Priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo trgovino
jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos,
Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico
i. dr. — Petrolej v zaboji. Sladkor
razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5.
Več vrst riža. Sveče I. in II. vrste. —
Vino v butilkah n. pr. Malaga,
Marsala, Ciper, Burgunder itd.
Postrežba točna. Cene zmerne.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta),
se priporoča slavnemu občinstvu. Iz-
deluje vsakovrstna kleparska dela.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironcoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. — Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično pohištvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
laida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapečarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih i.
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Važno za vsakega!

Važno za vsakega!

Važno za vsakega!

Prodajalnica po najnižjih
cenah, dokler je še kaj v zalogi!

Dobiva se za

gld. 2'20 nikelnova anker remonter ura s po-
srebrneno franc. verižico in tokom.
gld. 4'65 prava srebrna rem. ura s posrebrn.
gld. 4'90 ameriško verižico in tokom.
gld. 11'70 prava srebrna rem. ura za gospe s
posrebrneno angl. verižico in tokom.
prava 14 karatna zlata remont. žepna
ura, z baržun. škatlo in eleg. verižico.

Za vsako uro 3 leta poročtva.

gld. 1'50 pravi 6 karatni zlati prstan in en
lep kamen.
Pošilja tudi proti povzetju ali proti pred-
plačilu zneska. Kar ne ugaja, se vzame v 8
dneh nazaj in se koj vrne dotični znesek, takó
da kupec ni v zgubi.

Bratje Hurviz, kupčija izvoza, Krakau Stradom 17

Bogato ilustrovani zapisniki cen za ure,
nakite, zlato, srebrno in kineško-srebrno blago
po znižanih cenah se dobivajo brezplačno in
poštne prosto. Agenti se iščejo.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici
hiš. št. 10.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju
in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna
vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesta in z dežele sprejema in jih
izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi

Ustanovljena trdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.

Tovarna nadplato Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in nadplato

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze,
tapetarje itd. itd.

Lastna tovarna nadplato (Schnobhertheile),

šepa in urezuje se po meri iz vsacega usnja dobro in hitro.

Izdelovalnica jermenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

vošila (biksa) v korist družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

se je pred nedeljo in mesec nazaj prišlo na svet. Franzen in
zastavil se mora namreč biti. To je stvarno